

عنوان مقاله:

۱۰ نکته درباره آینده پژوهی

چکیده مقاله:

شاید رایج‌ترین دلیل شناخته شده برای آگاهی و به کارگیری روش‌های آینده پژوهی این باشد که به کمک آن می‌توانید آنچه را نمی‌دانید، ولی لازم است بدانید شناسایی کنید تا تصمیم‌های بهتری بگیرید. اندیشیدن به آینده می‌تواند جنبه هدایتی، ادراکی، شهودی و تجربی و نیز بر پایه روش‌ها و فنون علمی باشد. از کارکردهای مهم آینده پژوهی، راه‌اندازی و هدایت «گفتمان آینده» در سطح جامعه، بخش و یا سازمان است.

از مجموع مقالات آکادمی نیک درس

[لینک دسترسی به این مقاله در وب سایت آکادمی نیک درس](#)

نکته نخست:

ارزش آینده پژوهی بیش از آنکه به درستی پیش‌بینی‌ها باشد، به مفیدبودن آن در برنامه‌ریزی و «گشودن ذهن‌ها» برای توجه بیشتر به فرصت‌های نوپدید و تغییر دستور کارهای سیاستی است. هدف آینده پژوهی آینده‌شناسی نیست، بلکه ما را وامی‌دارد تا با رهیافتی روش‌مند، فرصت‌ها و تهدیدها را پیش‌بینی کنیم و درباره چگونگی پرداختن به آن‌ها بیندیشیم و تصمیم‌های بهتری بگیریم. از دیدگاه راهبردی پیش‌بینی بهتر از واکنش منفعلانه به تغییر است.

نکته دوم:

به‌کارگیری روش‌های آینده پژوهی، آگاهی پیش‌بینانه را افزایش می‌دهد؛ این امر فهم ما را از آینده به منظور اقدام شتابانه‌تر و زود هنگام‌تر گسترش می‌دهد و باعث می‌شود که جامعه، سازمان یا فرد در مواجهه با تغییر، فعال‌تر و اثربخش‌تر عمل کند. توانایی پیش‌بینی، فرصت بیشتری به ما می‌دهد تا تهدیدها و فرصت‌ها را بهتر بشناسیم، راهبردهای خلاقانه‌تری بیافرینیم، فرصت‌های تازه‌ای بسازیم و برای تغییر اجتماعی یا سازمانی چشم‌اندازسازی کنیم و در ساخت این چشم‌اندازها سهیم شویم.

نکته سوم:

- آینده‌پژوهی بر چند بن‌انگاره فلسفی استوار است که اغلب آینده‌پژوهان آن‌ها را پذیرفته‌اند:
1. نمی‌توان آینده را شناخت، ولی شناسایی گستره‌ای از آینده‌های محتمل امکان‌پذیر است؛
 2. احتمال وقوع یک رویداد یا وضعیت آینده را می‌توان از طریق سیاست‌گذاری تغییر داد و پیامدهای یک سیاست را می‌توان پیش‌بینی کرد؛
 3. پیش‌آگاهی و احتمالات را می‌توان درجه‌بندی کرد. (در مورد برآمدن خورشید مطمئن‌تر هستیم تا رشد بازار سهام)؛
 4. هیچ روشی به تنهایی برای پیش‌بینی آینده قابل اعتماد نیست؛ بنابراین، روش‌های چند مرجعی به بهبود کیفیت پیش‌بینی کمک می‌کنند؛
 5. به مرور زمان، تأثیر انسان‌ها بر آینده نسبت به گذشته بیشتر می‌شود.

نکته چهارم:

تفکر درباره آینده برای کارها و اقدامات کنونی انسان امری ضروری است. واکنش بدون تفکر به آینده امکان‌پذیر است، اما کنش امکان‌پذیر نیست، چرا که عمل نیاز به پیش‌بینی دارد. بدین ترتیب، تصویرهای آینده (آرمان‌ها، اهداف، مقاصد، امیدها، نگرانی‌ها و آرزوها) پیشران‌های اقدامات فعلی ما هستند. بنابراین آینده امری است که افراد می‌توانند آن را با اقدامات هدفمند خود طراحی کنند و شکل دهند.

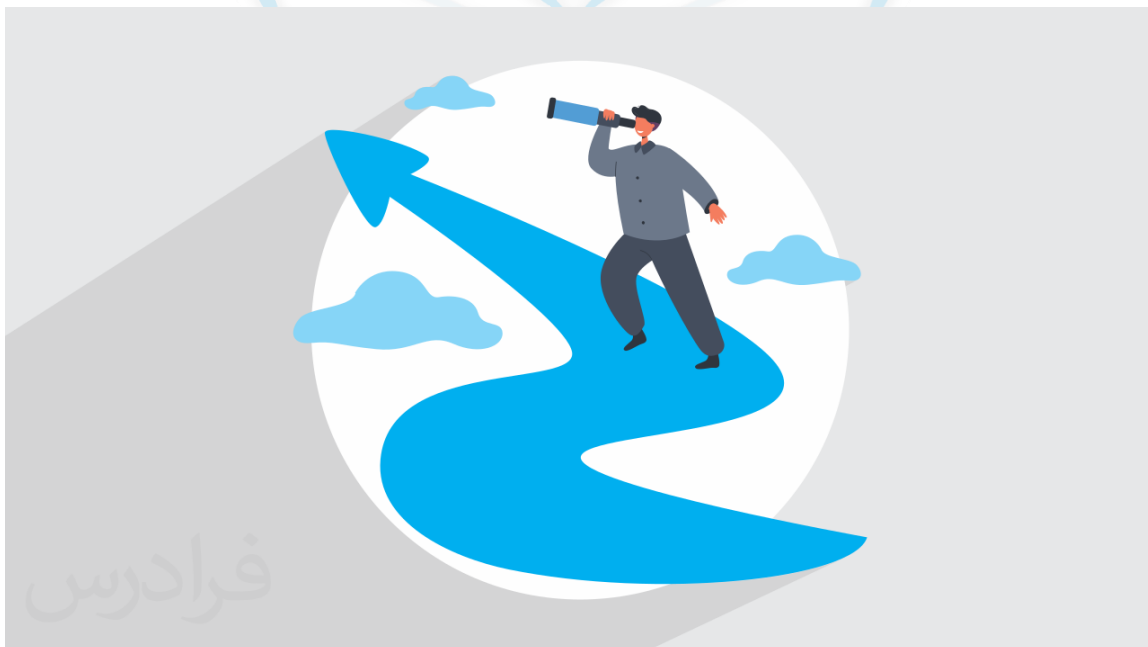
نکته پنجم:

آینده پژوهی فراتر از پیش بینی است و ادعای پیش گویی هم ندارد. آینده پژوهی هنر شکل دادن به آینده است، به آن شکل که آینده را می خواهیم. کسانی که این دانش را در دست دارند هم اکنون هم به آینده جهان به دلخواه و مطلوب خود، شکل می دهند.

نکته ششم:

یکی از پیش فرض های آینده پژوهی اذعان به وجود گزینه های متعدد آینده است:

- آینده ممکن: هر چیزی اعم از خوب یا بد، محتمل یا بعید، می تواند در آینده رخ دهد.
- آینده های محتمل: آنچه به احتمال بسیار زیاد در آینده به وقوع خواهد پیوست (مبتنی بر استمرار روندهای کنونی در آینده).
- آینده های مرجح: آنچه مطلوب ترین و مرجح ترین رویداد آینده به شمار می رود.

نکته هفتم:

سه رویکرد به مطالعه آینده وجود دارد:

- آینده پژوهی تحلیلی، که گاه آینده پژوهی اکتشافی نیز نامیده می شود؛
- آینده پژوهی تصویرپرداز؛
- آینده پژوهی هنجاری، که گاه آینده پژوهی مشارکتی نیز نامیده می شود.

کشف، تصور و مشارکت. این فرایند متوالی است و هر گام از آن پس از گام پیشین برداشته می شود و این بدان معناست که هر مرحله برنتایج مرحله پیشین استوار است.

نکته هشتم:

آینده نگری با مرحله «کشف» آغاز می شود که گذشته سازمان را در نظر می گیرد، سپس به وضعیت کنونی آن می پردازد و بعد آینده های ممکن آن را در نظر می گیرد.

- کشف گذشته - نگاه به آینده اغلب زمانی آسان است که نگاهی به گذشته داشته باشیم. مدیران معمولاً زمانی در برنامه ریزی آینده گرا کارآمدتر هستند که به همان تعداد سالی که به آینده نگاه می کنند، سال های گذشته را در نظر بگیرند.
- کشف حال - به ارزیابی شرایط جاری می پردازیم تا با ترسیم یک خط مبنا سنجش راهبردهای تغییر آینده را انجام دهیم.
- کشف آینده - با پیاده سازی فعالیت های آینده نگری از آینده به حال نگاه می کنیم تا به بررسی روندها و نیروهایی بپردازیم که وضعیت آینده سازمان را در حال حاضر و احتمالاً آینده تغییر می دهند.

نکته نهم:

گام «تصور» عبارت است از استفاده از اطلاعات تولید شده در مرحله کشف برای طراحی آینده مرجح و نیز ایجاد راهبردی برای پشتیبانی از آن.

- آینده مرجح - هنگامی که موضوعات در حال پیدایش شناسایی و ارزیابی شدند و مدیران سازمان به دیدگاه تازه‌ای مجهز شدند، چشم‌اندازی از آینده مرجح را برای سازمان و جامعه می‌آفرینند و یا در چشم‌انداز پیشین تجدید نظر می‌کنند.
- طراحی راهبرد - چشم‌انداز را به طرحی راهبردی تبدیل می‌کنیم.

نکته دهم:

- گام یا مرحله «مشارکت» طرح‌های اقدام را تدوین می‌کند تا راهبرد را به معنای رؤیایی تحقق‌یافته تعبیر کند.
- پیاده‌سازی - در این مرحله به ارزیابی شکاف‌های موجود میان وضعیت کنونی سازمان و آینده تصور شده می‌پردازیم و بعد طرحی را برای پر کردن این شکاف‌ها تدوین می‌کنیم.

- ارزیابی - آینده‌نگری از آغاز تا پایان یک فرایند یادگیری است. درس‌های آموخته شده را شناسایی کنید و آن‌ها را برای دور بعدی برنامه‌ریزی راهبردی به کار ببرید.

نیک درس

عنوان مقاله:

• نکته درباره آینده پژوهی

نتیجه گیری:

اگر آینده همانند گذشته بود، شاید درس‌هایی که از گذشته می‌آموختیم، می‌توانست چراغ راه آینده باشد. اما در دنیایی که مشخصه ثابت آن «تغییر» است، صرفاً شناخت گذشته دیگر نمی‌تواند (و یا به‌تنهایی نمی‌تواند) چراغ راه آینده باشد. اینک به ضرس قاطع باید گفت که دانش، چراغ راه آینده است! و چون آینده هنوز نیامده است، پس باید مانند سرزمینی ناشناخته از هم‌اکنون مورد مکاشفه (یا مطالعه، پژوهش و گفت‌وگوی جمعی) قرار گیرد تا ناشناختگی‌های آن روشن شود. در ادامه به برخی نکات مهم برای اندیشیدن به آینده اشاره شده است.

از مجموع مقالات آکادمی نیک درس

[لینک دسترسی به این مقاله در وب سایت آکادمی نیک درس](#)

آکادمی نیک درس، در انتهای تابستان 1400 فعالیت خود را باهدف انتقال تجربه مدرسین در حوزه‌های مختلف از جمله دروس مدرسه و دانشگاه (تمامی رشته‌ها و تمامی مقاطع)، دروس حوزه علمیه، مهارت‌های بازار کار، هنر، صنعت، آشپزی، نرم‌افزارهای کاربردی و ... باکیفیت مطلوب جهت سربلندی کشور اسلامی عزیزمان ایران، آغاز نموده است.

تلاش شبانه‌روزی همکاران ما در آکادمی نیک درس جهت ارائه خدمات آموزش باکیفیت و مطلوب، باقیمتی پایین جهت پیش برد اهداف از قبل تعیین شده از جمله تحقق عدالت آموزشی، دسترسی آسان و باکیفیت به آموزش‌های متنوع در زمینه‌های گوناگون برای اقشار مختلف جامعه در استان‌ها، شهرها و روستاها و حتی در مناطق کمتر برخوردار می‌باشد.

امید است که با معرفی آکادمی نیک درس به دوستان و آشنایان خود، ما را جهت پیشبرد این اهداف یاری نمایید.

در صورت تمایل به تدریس و یا تمایل به نویسندگی مقالات در آکادمی نیک درس، مهارت‌های خود را در [فرم همکاری با ما](#) در آکادمی نیک درس، ثبت نمایید.

www.NikDars.com